

Començar pel vincle abans que per l'edifici

Publicat per [Interacció](#) [1] el 23/04/2021 - 09:27 | Última modificació: 29/06/2026 - 13:51

Aquest article resulta especialment interessant perquè planteja una pregunta clau: és possible crear un museu començant per la comunitat abans que per la col·lecció, l'edifici o el programa museogràfic? L'experiència del Museu Marítim de Mallorca mostra un intent conscient de construir la institució a partir de processos de coparticipació amb la ciutadania i els agents vinculats al patrimoni marítim. Els autors no presenten la participació com un complement del projecte museístic, sinó com una condició fundacional del mateix museu.

L'article descriu el procés impulsat entre 2018 i 2019 per vincular una comunitat dispersa que feia dècades que reclamava un museu marítim a Mallorca. El punt de partida era singular: existia una demanda social consolidada, però no un museu físic plenament constituït. Davant d'aquesta situació, la direcció del nou Museu Marítim de Mallorca opta per una metodologia inspirada en la investigació acció-participació, amb l'objectiu d'escoltar expectatives, construir relats compartits i generar sentiment de pertinença.

Els autors fonamenten la proposta en una concepció de la comunicació influïda per Jesús Martín-Barbero. La comunicació deixa de ser transmissió d'informació per esdevenir mediació, reconeixement mutu i construcció col·lectiva de significats. Des d'aquesta perspectiva, el museu ha d'impulsar espais de trobada on comunitat i institució negociïn relats, produeixin coneixement i redefeixin conjuntament el sentit del patrimoni.

Una de les experiències més significatives és **“La xarxa dels desitjos”**, una instal·lació participativa itinerant que convidava la ciutadania a expressar què esperava del futur museu. Paral·lelament, es van organitzar entrevistes i grups de discussió amb representants del sector marítim. Els resultats mostren una demanda clara d'un museu patrimonial, educatiu, participatiu i capaç d'abordar qüestions contemporànies com la biodiversitat, la contaminació o els impactes del turisme.

La creació del Museu Marítim de Mallorca va incorporar processos participatius per recollir expectatives, construir consensos i generar sentiment de pertinença abans de consolidar plenament la institució museística.

Potser l'aportació més interessant del text és que no idealitza la participació. Els autors reconeixen explícitament que el museu manté una posició de lideratge institucional i que la coparticipació no elimina les asimetries de poder entre Administració i ciutadania. La qüestió central passa a ser com utilitzar aquest poder per generar escolta, transparència i corresponsabilitat. Aquesta reflexió obre debats actuals sobre governança cultural, codisseny i participació ciutadana en els equipaments culturals.

El text conclou que el procés va permetre crear comunitat, generar reconeixement mutu entre museu i agents marítics, incorporar noves narratives i convertir les persones en part activa del relat museístic. El museu apareix així no només com un espai de conservació patrimonial, sinó com un espai de relació, deliberació i construcció compartida de coneixement.

Referència

Forés Gómez, A., i Gayà Morlà, C. (2020). *Començar des de zero: ciutadania i Administració, una vinculació coparticipativa necessària per a la creació d'un nou museu*. *Revista Catalana de Museologia*, (10).

[Text complet](#) [2]

Categories: Publicacions acadèmiques

Categories: Recursos i publicacions

Etiquetes: participació cultural

Etiquetes: governança cultural

Etiquetes: equipaments culturals

Etiquetes: patrimoni cultural

Etiquetes: valor públic de la cultura

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/news/2021/04/vinculacio-coparticipativa>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <http://ttps://revista.museologia.cat/ct/article/comen-ar-des-de-zero-ciutadania-i-administracio-una-vinculacio-coparticipativa-necess-ria-per-a-la-creacio-d-un-nou-museu-195>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/8578>